

Innhold

Forord	5
Forord til andre utgave	5
Forord til tredje utgave	6
Innledning	11
Skisse av middelalderforskningens historie	16
1 Fra oldtid til middelalder	27
<i>Ca. 300 –750</i>	
1. Grensen mellom oldtid og middelalder	28
2. Kristendommen	29
3. Romerrikets krise	36
4. Det nye imperiet: araberne	40
2 Den tredelte verden	47
1. Den østlige kristenhet	48
<i>Fra Østromerriket til Bysants</i>	48
<i>Videreføringen av den senromerske staten</i>	51
<i>Religion og kultur</i>	57
2. Den islamske verden	61
<i>Det arabiske imperium: utstrekning og ressurser</i>	61
<i>Det arabiske imperiums vekst og fall</i>	63
<i>Religion og samfunn</i>	66
<i>Den nye kulturen</i>	70
3. Den vestlige kristenhet	73
<i>Fra by til land</i>	73
<i>Økonomi og samfunn</i>	76
<i>Kirken</i>	77
<i>Germanernes statsdannelser</i>	82
4. De tre sivilisasjonene – sammenfatning	88
3 De tre store sivilisasjonene og forholdet mellom dem	91
<i>Ca. 750–1350</i>	
1. Utvidelsen av den siviliserte verden	92
<i>Rikssamling eller statsdannelse</i>	97
2. Middelhavsområdet renessanse	100

3. Det store vendepunktet	104
<i>Invasjonene</i>	104
<i>Den vestlige ekspansjonen</i>	109
<i>Den vestlige ekspansjonen. Årsaker og virkninger</i>	120
4 Den sosiale struktur i høymiddelaldersamfunnet	129
1. Føydalsamfunn og godsøkonomi	130
2. Prester, krigere og bønder	136
<i>Den sosiale inndeling av høymiddelaldersamfunnet</i>	136
<i>Bøndene</i>	137
<i>Aristokratiet</i>	143
<i>Det verdslige aristokrati</i>	145
<i>Det geistlige aristokrati</i>	154
3. Hovedtrekk ved samfunnsstrukturen i høymiddelalderen	158
5 Befolkningsøkning og økonomisk ekspansjon	161
1. Nyrydding og befolkningsøkning	162
2. Økonomiske endringer i løpet av høymiddelalderen	169
6 Kirken	175
1. Reformpavedømmet	176
2. Sentraliseringen av kirken	182
<i>Embetsverket</i>	183
<i>Rettsåndhevelsen</i>	185
<i>Pavens inntekter</i>	189
<i>Kirken som interesseorganisasjon</i>	190
3. Kirken i samfunnet	192
<i>Sosial velferd</i>	192
<i>Religionen</i>	194
<i>Lærdom og studier</i>	201
<i>Kunsten</i>	210
<i>Kirken som stat</i>	212
4. Vendepunktet	213
7 Byen	217
1. Byer og handel	218
2. Byen som samfunn	227
3. Konklusjon	240
8 Staten	243
1. Fremveksten av det europeiske statssystemet	244
<i>Indre konsolidering</i>	254

<i>Frankrike</i>	256
<i>Tyskland</i>	258
<i>De grunnleggende forskjeller mellom Tyskland og Frankrike</i>	264
<i>Sicilia og England</i>	266
<i>De nye rikene</i>	267
2. Fra konge til stat	268
<i>Statens område</i>	268
<i>Rettsåndhevelsen</i>	269
<i>Krigen</i>	275
<i>Embetsverket</i>	280
<i>Statens sosiale grunnlag</i>	285
3. Kongen, staten og folket	287
<i>Forfatningsutviklingen i England</i>	287
<i>Den europeiske konstitusjonalismen</i>	295
Sammenfatning	303
Litteratur	309
<i>Alminnelige oversikter over hele eller større deler av perioden</i>	309
<i>Til innledningen</i>	310
<i>Kapittel 1.</i>	310
<i>Kapittel 2.1.</i>	311
<i>Kapittel 2. 2.</i>	312
<i>Kapittel 2. 3. Den vestlige kristenhet</i>	312
<i>Kapittel 3.1-2.</i>	313
<i>Kapittel 3.3.</i>	313
<i>Kapittel 4.</i>	315
<i>Kapittel 5.</i>	316
<i>Kapittel 6.</i>	318
<i>Kapittel 7.</i>	321
<i>Kapittel 8.</i>	322
Saksregister	327
Steds- og navnerregister	333